

I. QUY ĐỊNH CỦA HIẾN PHÁP NĂM 2013 VỀ QUYỀN BẤT KHẢ XÂM PHẠM THÂN THỂ, SỨC KHỎE

Điều 20 Hiến pháp năm 2013 của nước ta quy định về quyền bất khả xâm phạm thân thể, sức khỏe như sau:

1. Mọi người có quyền bất khả xâm phạm về thân thể, được pháp luật bảo hộ về sức khỏe, danh dự và nhân phẩm; không bị tra tấn, bạo lực, truy bức, nhục hình hay bất kỳ hình thức đối xử nào khác xâm phạm thân thể, sức khỏe, xúc phạm danh dự, nhân phẩm

2. Không ai bị bắt nếu không có quyết định của Tòa án nhân dân, quyết định hoặc phê chuẩn của Viện kiểm sát nhân dân, trừ trường hợp phạm tội quả tang. Việc bắt, giam, giữ người do luật định.

3. Mọi người có quyền hiến mô, bộ phận cơ thể người và hiến xác theo quy định của luật. Việc thử nghiệm y học, dược học, khoa học hay bất kỳ hình thức thử nghiệm nào khác trên cơ thể người phải có sự đồng ý của người được thử nghiệm.

II. QUYỀN BẤT KHẢ XÂM PHẠM THÂN THỂ, SỨC KHỎE TRONG PHÁP LUẬT DÂN SỰ VIỆT NAM

Cụ thể hóa quy định của Hiến pháp năm 2013, Điều 32 Bộ luật dân sự năm 2005 quy định về quyền được bảo đảm an toàn về tính mạng, sức khỏe, thân thể như sau:

1. Cá nhân có quyền được bảo đảm an toàn về tính mạng, sức khỏe, thân thể.

2. Khi phát hiện người bị tai nạn, bệnh tật mà tính mạng bị đe dọa thì người phát hiện có trách nhiệm đưa đến cơ sở y tế; cơ sở y tế không được từ chối việc cứu chữa mà phải tận dụng mọi phương tiện, khả năng hiện có để cứu chữa.

3. Việc thực hiện phương pháp chữa bệnh mới trên cơ thể một người, việc gây mê, mổ, cắt bỏ, cấy ghép bộ phận của cơ thể phải được sự đồng ý của người đó; nếu người đó chưa thành niên, mất năng lực hành vi dân sự hoặc là bệnh nhân bất tỉnh thì phải được cha, mẹ, vợ, chồng, con đã thành niên hoặc người giám hộ của người đó đồng ý; trong trường hợp có nguy cơ đe dọa đến tính mạng của bệnh nhân mà không chờ được ý kiến của những người trên thì phải có quyết định của người đứng đầu cơ sở y tế.

4. Việc mổ tử thi được thực hiện trong các trường hợp sau đây:

a) Có sự đồng ý của người quá cố trước khi người đó chết;

b) Có sự đồng ý của cha, mẹ, vợ, chồng, con đã thành niên hoặc người giám hộ khi không có ý kiến của người quá cố trước khi người đó chết;

c) Theo quyết định của tổ chức y tế, cơ quan nhà nước có thẩm quyền trong trường hợp cần thiết.

Bên cạnh đó, quyền bất khả xâm phạm thân thể, sức khỏe của công dân còn được thể hiện thông qua quy định tại Điều 33, Điều 34 Bộ luật dân sự năm 2015 về quyền hiến bộ phận cơ thể; quyền hiến xác, bộ phận cơ thể sau khi chết.

III. XIN HỎI, QUYỀN BẤT KHẢ XÂM PHẠM VỀ THÂN THỂ TRONG HOẠT ĐỘNG TỔ TỤNG HÌNH SỰ ĐƯỢC BẢO ĐẢM NHƯ THẾ NÀO?

Việc bảo đảm quyền bất khả xâm phạm về thân thể được quy định tại Điều 10 BLTTHS năm 2015 như sau:

- Mọi người có quyền bất khả xâm phạm về thân thể. Không ai bị bắt nếu không có quyết định của Tòa án, quyết định hoặc phê chuẩn của Viện kiểm sát, trừ trường hợp phạm tội quả tang.

- Việc giữ người trong trường hợp khẩn

cấp, việc bắt, tạm giữ, tạm giam người phải theo quy định của Bộ luật tố tụng hình sự. Nghiêm cấm tra tấn, bức cung, dùng nhục hình hay bất kỳ hình thức đối xử nào khác xâm phạm thân thể, tính mạng, sức khỏe của con người.

- Điều 373, Điều 374 Bộ luật hình sự năm 2015 sửa đổi, bổ sung năm 2017 đã quy định cụ thể về tội dùng nhục hình, tội bức cung. Theo quy định tại khoản 1 Điều 373 thì người nào trong hoạt động tố tụng, thi hành án hoặc thi hành các biện pháp đưa vào trường giáo dưỡng, đưa vào cơ sở giáo dục bắt buộc, đưa vào cơ sở cai nghiện bắt buộc mà dùng nhục hình hoặc đối xử tàn bạo, hạ nhục nhân phẩm của người khác dưới bất kỳ hình thức nào, thì bị phạt tù từ 06 tháng đến 03 năm; khoản 1 Điều 374 thì người nào trong hoạt động tố tụng mà sử dụng thủ đoạn trái pháp luật ép buộc người bị lấy lời khai, người bị hỏi cung phải khai ra thông tin liên quan đến vụ án, vụ việc, thì bị phạt tù từ 06 tháng đến 03 năm.

- Ngoài ra, tại khoản 3 Điều 4 Luật thi hành tạm giữ, tạm giam quy định một trong các nguyên tắc quản lý, thi hành tạm giữ, tạm giam là: “Bảo đảm nhân đạo; không tra tấn, truy bức, dùng nhục hình hay bất kỳ hình thức đối xử nào khác xâm phạm quyền và lợi ích hợp pháp của người bị tạm giữ, người bị tạm giam.”.

IV CÁC QUY ĐỊNH CỦA PHÁP LUẬT VỀ BẢO HỘ TÍNH MẠNG, SỨC KHOẺ, DANH DỰ, NHÂN PHẨM, TÀI SẢN CỦA CÁ NHÂN

Việc bảo hộ tính mạng, sức khỏe, danh dự, nhân phẩm, tài sản của cá nhân được quy định tại Điều 11 BLTTHS năm 2015, cụ thể như sau:

- Mọi người có quyền được pháp luật bảo hộ về tính mạng, sức khỏe, danh dự, nhân phẩm, tài sản.

- Mọi hành vi xâm phạm trái pháp luật tính mạng, sức khỏe, danh dự, nhân phẩm, tài sản của cá nhân đều bị xử lý theo pháp luật.

- Công dân Việt Nam không thể bị trục xuất, giao nộp cho nhà nước khác.

Ngoài ra, trong Bộ luật hình sự năm 2015 sửa đổi, bổ sung năm 2017 đã dành hẳn Chương XIV quy định về các tội danh xâm phạm tính mạng, sức khỏe, nhân phẩm và danh dự của con người như: tội giết người (Điều 123), tội vô ý làm chết người (Điều 128), tội cố ý gây thương tích hoặc gây tổn hại sức khỏe cho người khác (Điều 134), tội cố ý gây thương tích hoặc gây tổn hại cho sức khỏe của người khác trong trạng thái tinh thần bị kích động mạnh (Điều 135), tội cố ý gây thương tích hoặc gây tổn hại cho sức khỏe của người khác do vượt quá giới hạn phòng vệ chính đáng hoặc do vượt quá mức cần thiết khi bắt giữ người phạm tội (Điều 136),...

BỘ TƯ PHÁP

ĐỀ ÁN ĐẨY MẠNH PHỔ BIẾN NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA CÔNG ƯỚC QUỐC TẾ VỀ CÁC QUYỀN DÂN SỰ, CHÍNH TRỊ VÀ PHÁP LUẬT VIỆT NAM VỀ CÁC QUYỀN DÂN SỰ, CHÍNH TRỊ CHO CÁN BỘ, CÔNG CHỨC, VIÊN CHỨC VÀ NHÂN DÂN GIAI ĐOẠN 2015 - 2020

QUY ĐỊNH VỀ QUYỀN BẤT KHẢ XÂM PHẠM THÂN THỂ, SỨC KHOẺ

HÀ NỘI - 2018